

PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ

education policy education policy education policy education policy education policy education policy

policy

32

Чи отримують вищі результати в дослідженні PISA учні тих класів, у яких немає проблем із дисципліною?

- ✓ Більшість учнів повідомляє, що на уроках рідної мови або мови, якою проводиться навчання в їхньому закладі освіти, у їхніх класах немає проблем із дисципліною.
- ✓ Учні з несприятливими передумовами для навчання частіше навчаються в класах, де є проблеми з дисципліною, ніж учні зі сприятливими передумовами для навчання.
- ✓ Кращий поведінковий клімат у класі сприяє досягненню вищих результатів у навчанні й не залежить від загального соціально-економічного профілю закладу освіти.

За результатами PISA поведінковий клімат майже в усіх класах є сприятливим для навчання.

Уявіть клас 15-річних учнів. Що відразу виникає в уяві? Акуратні ряди парт, за якими учні спокійно сидять і пасивно сприймають кожне вчителеве слово? Чи ледве контрольований хаос, у якому одне з одним переговорюються або навіть кричать учні, тоді як учитель відчайдушно намагається повернути до себе їхню увагу? На щастя, реальна ситуація – це дещо середнє між цими двома крайнощами. Більшість учнів у більшості країн та економік, які брали участь у PISA-2009, повідомила, що вони навчаються в класах, де немає проблем із дисципліною. Так, у середньому по країнах ОЕСР четверо з п'яти учнів повідомили, що інші учні їхнього класу дуже рідко заважають їм якісно працювати на уроках. Також майже три чверті учнів повідомили, що їхнім учителям дуже рідко доводиться довго чекати, доки учні заспокоються, а більше двох третин учнів повідомили, що в їхньому класі ніколи або майже ніколи не буває галасу та порушень дисципліни.

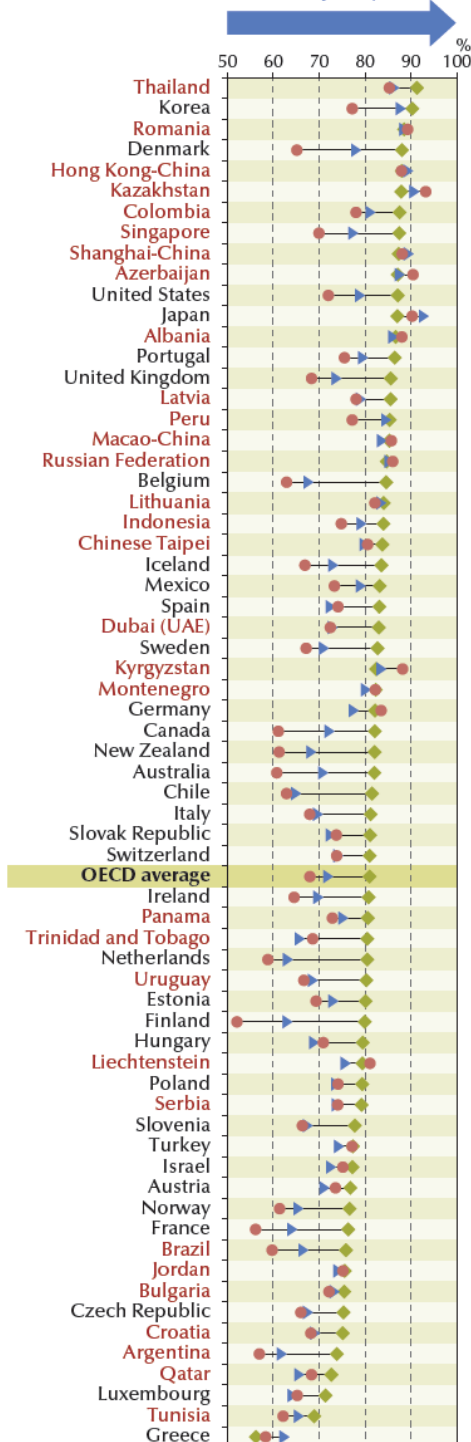
У деяких країнах та економіках поведінковий клімат ще більше сприяє навчанню. Наприклад, у Кореї й Таїланді менше десяти відсотків учнів повідомили, що вони не можуть працювати через порушення дисципліни в класах; у Японії, Казахстані й Таїланді менше десяти відсотків учнів повідомили, що після початку уроку їм доводиться довго чекати, доки клас почне працювати; у Японії, Казахстані й Шанхаї (Китай) менше десяти відсотків учнів повідомили, що їхнім учителям доводиться довго чекати, доки учні заспокоються, щоб можна було розпочати урок.

Дисципліна в класі

Відсоток учнів, які повідомили, що таке ніколи або майже ніколи не відбувається або відбувається тільки іноді у них на уроках рідної мови або мови, якою проводиться навчання в закладі освіти

- ◆ Учні не можуть якісно працювати
- ▲ Учителю доводиться довго чекати, доки учні заспокоюються
- У класі не буває галасу й порушення дисципліни

Кращий поведінковий клімат

Примітка: Країни, назви яких указані чорним кольором, є членами ОЕСР.

Джерело: PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices, таблиця IV.4.2.

StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932343418>

І навпаки, майже половина учнів у Греції повідомила про неможливість добре працювати на всіх або майже всіх уроках; майже половина учнів у Хорватії, Греції й Словенії повідомила, що учні не слухають, що кажуть учителі на уроках; і також майже половина учнів в Аргентині, Фінляндії, Франції, Греції й Нідерландах повідомила, що в їхніх класах стоїть крик і порушується дисципліна.

Під час дослідження PISA-2009 учням були поставлені такі запитання:

Як часто таке відбувається на ваших уроках рідної мови або мови, якою проводиться навчання у вашому закладі освіти?

(Будь-ласка, оберіть тільки одну відповідь у кожному рядку)

	Ніколи або дуже рідко	Іноді	Часто	На кожному уроці
a) Учні не слухають, що говорить учитель	☐	☐	☐	☐
b) У класі галас і безлад	☐	☐	☐	☐
c) Учителю доводиться довго чекати, доки учні заспокоюються	☐	☐	☐	☐
d) Учні не можуть якісно працювати	☐	☐	☐	☐
e) Після початку уроку учні ще довго не починають працювати	☐	☐	☐	☐

Відповіді учнів щодо того, як поведінковий клімат у класі сприяє навчанню, були об'єднані, після чого було виведено складений індекс для вимірювання поведінкового клімату в їхніх закладах освіти.

Погляди учнів щодо поведінкового клімату в їхніх закладах освіти відрізняються не тільки між країнами, але й між самими закладами. У середньому по країнах ОЕСР 15 % різниці у відповідях учнів на ці запитання пояснюється різницею між закладами освіти; у Чеській Республіці, Естонії, Італії, Японії, Латвії й Словенії більше 20 % такої різниці пояснюється різницею між закладами.

Поведінковий клімат у класі й результати навчання учнів сильно пов'язані між собою

Поведінковий клімат у класі й у закладі освіти також може впливати на навчання. Класи й заклади освіти, у яких є багато проблем із дисципліною, менше сприяють навчанню учнів, тому що вчителям доводиться витратити більше часу на встановлення тиші й наведення порядку в класі, перш ніж почати урок. У 61 країні й економіці, які брали участь у дослідженні PISA-2009, учні закладів освіти з більш сприятливим для навчання поведінковим кліматом зазвичай отримували вищі результати PISA.

Очевидний зв'язок із результатами навчання

	Зв'язок між середнім показником поведінкового клімату в закладі освіти		
	і середнім показником соціально-економічного статусу учнів цього закладу освіти	і результатами учнів у тестуванні PISA із читання	і результатами учнів у тестуванні PISA із читання після врахування соціально-економічного статусу й демографічної характеристики учнів і закладу освіти, а також інших характеристик закладу
Australia			
Austria			
Belgium			
Canada			
Chile			
Czech Republic			
Denmark			
Estonia			
Finland			
France			m
Germany			
Greece			
Hungary			
Iceland			
Ireland			
Israel			
Italy			
Japan			
Korea			
Luxembourg			
Mexico			
Netherlands			
New Zealand			
Norway			
Poland			
Portugal			
Slovak Republic			
Slovenia			
Spain			
Sweden			
Switzerland			
Turkey			
United Kingdom			
United States			
OECD average			
Albania			
Argentina			
Azerbaijan			
Brazil			
Bulgaria			
Colombia			
Croatia			
Dubai (UAE)			
Hong Kong-China			
Indonesia			
Jordan			
Kazakhstan			
Kyrgyzstan			
Latvia			
Liechtenstein			m
Lithuania			
Macao-China			m
Montenegro			m
Panama			
Peru			
Qatar			
Romania			
Russian Federation			
Serbia			
Shanghai-China			
Singapore			
Chinese Taipei			
Thailand			
Trinidad and Tobago			
Tunisia			
Uruguay			

Примітка: Країни, назви яких подані чорним кольором, є членами ОЕСР.

Джерело: База даних PISA-2009; *PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices*, таблиця IV.4.2 і IV.2.14с.

StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932343285>

Заклади освіти з кращим поведінковим кліматом також мають й інші характеристики, які сильно пов'язані з вищими результатами навчання учнів. Наприклад, у таких закладах освіти зазвичай більша частина учнів має сприятливі соціально-економічні передумови для навчання. У 36 країнах та економіках спостерігається позитивний зв'язок між поведінковим кліматом у закладах освіти та середнім показником соціально-економічного статусу їхніх учнів.

Проте, за даними PISA, навіть після врахування соціально-економічного статусу й демографічної характеристики учнів і закладів освіти, а також інших характеристик закладів освіти (наприклад, освітні ресурси, до яких заклади освіти мають доступ, форма управління, оцінювання учнів і підзвітності в них), у 31 країні й економіці в закладах освіти із кращим поведінковим кліматом учні зазвичай отримують вищі результати PISA. Поведінковий клімат – це одна з небагатьох характеристик закладу освіти, яка постійно виявляє сильний позитивний зв'язок із результатами навчання учнів у всіх країнах навіть після врахування інших характеристик закладів освіти та учнів. Фактично сильний зв'язок між соціально-економічним статусом учнів і поведінковим кліматом указує на те, що вплив соціально-економічних передумов на навчання учнів можна зменшити за допомогою створення позитивного поведінкового клімату в закладі освіти.

Узагальнення: Згідно з результатами дослідження PISA сприятливий для навчання поведінковий клімат не тільки має позитивний зв'язок із результатами навчання учнів, але й може послабити вплив соціально-економічних передумов на навчальні досягнення учнів.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Міяко Ікеда (Miyako Ikeda, Miyako.IKEDA@oecd.org)

Ознайомтеся із OECD (2010), *PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices*, Volume IV, PISA, OECD Publishing.

Відвідайте сайт:
www.pisa.oecd.org
www.oecd.org/pisa/infocus

Читайте також:
Що говорять результати учнів-іммігрантів у дослідженні PISA про якість систем освіти різних країн та економік?